

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Venerabilis Beda presbiter: Homilie zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

ita omni modis. ita intellegen-
da est dominici dispensatio
precepti. quod non ita tamen
dictum quis aestimet. quasi
bona facientes. fraternos
cauere debeamus aspectus.
cum dñs dicat. luceat lux uest-
ra coram hominibus. ut uide-
ant opera uestra bona. sed ut
per opera quae fratribus osten-
dimus. non laudem ab illis. sed
profectum quaeramus. 7

Hoc est enim quod sequitur. 7

Et glorificent patrem uestrum
qui in caelis est. 7 Nam qui ea
intentione bona ostendunt
opera ut ipsi solum laudentur.
non autem ut laudantes in
bono proficiant. neq; ut pater
qui in caelis est glorificetur.
tales sunt nimirum illa ter-
ribili increpatione plec tendi
quae dicitur. 7 Amen
dico uobis. receperunt mer-
cedem suam. 7 Sed & hoc di-
cendum. quia si illi uirtutes
dominicas tacere nequeunt.
qui tacendi preceptum accepe-
rant. multo amplius sit nobis
diuinae gratiae praeconiis sem-
per insistendum. qui cotidianis
in uicem nos uerbi celestis
alimonia reficere praecipimur. 7

Oicente apostolo iohanne. 7

Qui audit. dicat. ueni. 7

Idest qui gratiam superne aspi-
rationis mente concepit. qui
uerbum exhortationis. quo utili-
ter proximum confortare
ualeat didicit. nequaquam bonum
quod nouit. silentio abscondat.
sed ipsum protinus fratribus
aperiendo communicet. 7

Si enim ea quae nouimus. benignè
proximis dicere bona non
neglegimus. aderit ille in quo
sunt omnes thesauri sapientiae
& scientiae absconditi. & quod
nunc ex parte nouimus. ad
perfectum nobis lumen uerita-
tis intumescere dignabitur. 7

Ihs xps dñs noster. unigenitus
patris. qui cum eo uiuit & reg-
nat. in unitate sps sc̄i dñi. per
omnia saecula saeculorum. amē.

IN ADVSUMPTI

ONI SC̄AE MARAE:

LIT̄ SC̄E TUA SC̄E IN CAN-
N ILLO TEMPORE

Intrauit ih̄s in quodam castel-
lum. & mulier quaedam martha no-
mine excepit illum in domum suam & st̄q;

Lex OMNIA LECTIO
IIVSDEM VENERABILIS
SIDAE PRB̄RI.

A E C

LECTIO

fr̄i km̄i . pul
cherrima ra

tionē dilectio

nem dī & proximi rebus & uerbis de
signat . ut intellegē ualeat dilectio
uestra . Nam cum intrasset ih̄s in
quoddam castellum . & mulier quaedam
martha nomine excepit illum in do
mum suam . Et huic erat soror
nomine maria . quae etiam sedens
secus pedes dñi . audiebat uerbum illius .

Martha autem satagebat . circa frequens
ministerium . Quae quippe istae
dilectae dño sorores . duas uitas spiri
tales quibus in presenti hoc saeculo
sc̄a exercetur ecclesia demonstrant .

Martha quidem actiualem . qua proxi
mo soliamur in caritate exprimit .

Maria uero contemplatiuam . quae in
amore iugiter suspirare debemus .

Actiua enim uita est . panem esurienti
tribuere . uerbo sane doctrine nesci
entem docere . errantem corrigere
ad humilitatis uiam superbientem .
proximum reuocare . Infirmantis
curam gerere . tribulantibus omni
deuotione subuenire . Contemplati
ua uero uita est . ab exteriori actione
quiescere . solo desiderio conditoris
inherere . ut nil iam agere corporalis

desiderii libeat . sed calcatis terrenis
curis omnibus . solo desiderio ad uiden
dam creatoris sui faciem iugiter
animus anhelet . Quae autem
martha tota intentione in actiua
uita defudabat . bene subditur .

Quae stetit & ait . Oñe non est tibi
cure quod soror mea reliquit me
solam ministrare . Sic ergo illi ut
me adiuuet . Ex eorum per sona
loquitur qui adhuc diuinae con
templationis ignari . solum quod didi
cere fraterne dilectionis opus . dō
placitum dicunt . Et ideo cunctos
qui xp̄o deuoti esse uelint . huic
mancipari profectuosum esse au
tuntant . Et bene martha stetit .
maria secus pedes dñi sedisse descri
bitur . Quia actiua uita laborioso defu
dat in certamine . Contemplatiua
uero . peccatis & uitiosum tumulti
bus libera . optata in xp̄o mentis qui
e te perfruitur . Et respondens
dixit illi dñs . Martha martha
sollicita es . & turbas erga plurima .
Porro unum est necessarium .

Maria optimam partem elegit . quae
non auferetur ab ea . Neque enim
bonam partē tantū elegisse dicit marie .
sed optimam . ut etiam pars marthae
indicaretur esse bona . Quia ac
tiua uita cum corpore deficit . con
templatiua autem hic incipitur .
& in caelesti patria perficitur .

Quia ergo uenerabilem diem adsumptionis beatae di genetricis mariae celebramus. dignum est ut quantum possumus. creatori nostro gratias agamus. quia poenas quas nobis euamater intulit peccando. mariamater & uirgo. abstulit dñm xpm̄ pariendo. Et quia eua mundum merore compleuit. mariā abstinendo se a peccatis. non solum nobis exemplum ostendit salutis. sed etiam ipsam nobis laetitiam attulit aeternae felicitatis. ih̄m xpm̄ dñm nostrum.

Qui non solum mundum perditum liberauit. uerum etiam aeternae uitae gaudia oboedientibus sibi concessit.

Ubi omnium beatorum beatitudo ipse erit. ubi omnes sc̄i & electi de singulorum felicitate gaudebunt. qui hic aut per actiuam aut per contemplatiuam uitam fideliter illic laborando festinabant.

Pro inde fratres mei quia ualde paucorum est ab huius saeculi curis esse alienos. & ad contemplatiuam uitam semper esse suspensos. oportet ut in actiua nos uita studioso semper exerceamus labore. & quantum dño possumus adiuuante. bonis operibus. aeterna praemia nobis comparemus.

Studeamus sollicitè bonis nos moribus adornare. & unus quisq̄

nostrum quod inie. prauum deprehenderit. corrigat. quod rectum timeat. quod de forma pura confessione componat.

Et quid sibi cauendum. quid ue sectandum sit. sollicitè consideret. & dñi sui precepta infatigabiliter diligat. & efficaciter impleat. Beatitudinem uitae future ante oculos mentis suae semper proponat. Nec prospera huius mundi diligat. nec aduersa pertimescat.

Semperq̄ per opera misericordiae. ad aeternam patriam anhelat. suscipiendo peregrinum. uestiundo nudum. redimendo captiuum. tuendo uiolenter oppressum. Jugiter se ab omnibus iniquitatibus suis. uera penitentia. & confessione pura emundet.

& uitam suam bonorum operum fructibus ditet. Parua est enim uita ista. siue sit bona. siue sit mala. & tamen cum haec uita citius finitur. retributio eius. nullatenus finitur.

Quia sine mercede operum suorum. quisquam nullatenus relinquitur. Tunc utiq̄ uitae male mors aeterna. & uitae bonae uita retribuatur aeterna.

Qua propter ut appareat quia uitam aeternam. certissime diligamus. uita bona nobis perseueret in opere. uitam bonam habeamus in testimonio. ut uitam aeternam accipiamus in premio.

Prestante dño nostro ih̄u xpo. cui sit laus & gloria per infinita secula seculorum.

Amen.

INDEX TONE

SANCTI IOHANNIS BAPTISTAE

SERMO BEATI IO

HANNIS EPISCOPI

QUOD DICIT NOBIS IO

HANNIS VIRTUS HERO
DIS FERTAS CUM REFER

TUR. Confusa sunt viscera. corda

tremuerunt. Caligauit uisus.

hebit intellectus. aufugit audi

tus. Aut quid constat insensibus

humanis. quando perdit uirtu

tum magnitudinem. criminum

magnitudo. Herodes inquit te

nuit iohannem. & alligans. posuit

eum in carcerem. Iohannes. scola

uirtutum. magisterium uitae. sci

tatis forma. norma iustitiae.

Virginitatis speculum. pudicitiae

titulus. castitatis exemplum.

Penitentiae uia. peccatorum

uenia. fidei disciplina. Iohannes

maior homine. par angelis. le

gis summa. euangelii satio. apos

tolorum uox. silentium prophe

tarum. Lucerna mundi. prae

cursor uelut. xpi metator. dominus

testis. totius medius trinitatis.

Et hic tantus datur incestui. tra

ditur adulter. adicitur saltatrici

Merito ergo confusa sunt viscera.

corda tremuerunt. At uero he

rodes profanauit templum. sa

cerdotium sustulit. Confudit

ordinem. temerauit regnum.

Corrupit quicquid erat religio

nis. quod legis. quod uitae. quod

morum. quod fidei. quod discipli

ne. perdidit & confudit.

Herodes sicarius. inciuēs. innobiles

latro. infocios populator.

Indomesticos praedo. plebis uite

remptor. occisor filiorum. in ex

traneos homicida. in proprios par

ricida. inebrians terram cruore

insiti sanguinis permenebat.

Hinc est quod iohannis sanguinem

pium. in poculo crudelitatis absoruit.

Sed ista lectio iam loquitur.

Herodes inquit tenuit iohannem.

& alligauit eum. Qui uincula

soluerit peccatorum. peccatoris

uinculis alligatur. ut uincta uena

locum ueniae non relinquat.

Alligauit eum & posuit in carcerem.

herodes tu adulterium facis. &

in carcerem uadit iohannes.

Sic iudicat sedens in loco iudicis

reus. in loco uindictis innocentiae

persecutor. Rogo. ubi erum

facies. ubi forma. ubi pudor. ubi

existimatio publici cognitoris.

Ubi dominus. ubi homo. ubi fas. ubi lex.

ubi ipsius iura naturae.

Simul omnia sunt herodes. te

agente. te iudicante. te uiuente

confusa. Tenuit inquit iohanne